Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

CZYN KATOLICKI

OKÓLNIK DIECEZJALNEGO INSTYTUTU AKCJI KATOLICKIEJ W CZĘSTOCHOWIE

„Akcja Katolicka jest udziałem świeckich w apostolstwie hierarchicznem Kościoła Katolickiego dla obrony zasad religijnych i moralnych, oraz dla rozwoju zdrowej i pożytecznej akcji społecznej pod kierownictwem hierarchji kościelnej — niezależnie i ponad wszystkie partje polityczne — celem odnowienia życia katolickiego w rodzinie i społeczeństwie." PIUS XI.

CZĘSTOCHOWA, UL. NAJŚW. MARJI PANNY Nr. 64

Rok I. Listopad 1934. Nr. 11.

SPIS RZECZY.

CZYN KATOLICKI

OKÓLNIK DIECEZJALNEGO INSTYTUTU AKCJI KATOLICKIEJ

Abonament roczny **3 zł.** z przesyłką	**CZĘSTOCHOWA** ul. Najśw. Marji Panny 64	P. K. O. Nr. 68.960 Telefon Nr. 17-10.
Rok I.	**Listopad 1934**	**Nr. 11.**

NIECH BĘDZIE POCHWALONY JEZUS CHRYSTUS!

DIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOL.

Na właściwą drogę!

Mówi się dziś wiele o panującym powszechnie kryzysie.

Przyznać trzeba, że rzadko które zjawisko w życiu ludzkości stało się tak popularne, jak określone przez ten wyraz i zarazem rzadko który wyraz nabrał tak szerokiego znaczenia, jak ten właśnie żyjący na ustach współczesnego pokolenia.

Bo to oznacza on i załamanie w stosunkach gospodarczych narodów i państw i zanik wzajemnego zaufania między jednostkami i narodami, i stępienie właściwego poczucia moralnego i przesilenie wiedzy i niepowodzenia w polityce it.d. it.d. Całe — słowem — pogmatwane i zawiłe życie współczesne przywykliśmy tłumaczyć tym jednym, upiornym wprost wyrazem — kryzys.

I choćby rad był człowiek z całej duszy ukryć przed sobą okropną treść tego wyrazu nie zda się to na nic. Rzeczywistość pozostanie sobą, a nietylko wytworem zdolnej do przesady wyobraźni. I my tę rzeczywistość przeżywamy i odczuwamy boleśnie wszyscy.

Zresztą nie jest ona smutnym dorobkiem naszych tylko czasów. Zdawna już sygnalizują jej groźne objawy encykliki i inne pisma papieskie, nawołujące do pilnej czujności i do stawiania tamy szalejącemu złu.

Już w 1878 r. skarżył się wielki Leon XIII na bezbożność współczesnych czasów: „Od początku Naszego Pontyfikatu zasmucają Nas — tak pisał — złe stosunki, jakie zewszechstron prześladują rodzaj ludzki, a mianowicie rozpowszechnione wywracanie najwyższych prawd, na których opiera się ludzka społeczność..."[1]) Gdzieindziej stwierdzał ten sam Papież, że jednocześnie: „zacięta i różnorodna walka rozgorzała przeciwko Kościołowi..."[2]), że... w pogardzie jest i niepcszano-

1) Encyklika „Inscrutabili" z dnia 21.IV.1878 r.

2) Enc. „Sapientiae Christianae" z dn. 10.I.1890 r.

waniu święta i dostojna powaga Kościoła..."[3]), że „...przewrotne poglądy o sprawach boskich i ludzkich... przekradły się do wszystkich stanów ludzkich".[4])

W podobnym duchu przemawiali potem i Pius X i Benedykt XV i obecnie nam panujący Pius XI, zgodnie podkreślając stałe pogłębianie się zła, coraz groźniejszy upadek wiary i moralności, przy jednoczesnym wzroście elementów przeciwnych wszelkiemu ładowi społecznemu.

Jakże wymowne są te głosy najwyższych Sterników Kościoła Bożego w tak ważnych sprawach. A co widzą oni jako lekarstwo dla skołatanego tylu bolączkami świata?

„Jedno jest tylko lekarstwo na te cierpienia — pisze Pius XI —: powrót do Boga i zupełnego przestrzegania Jego praw..."[5])

A to samo głosił wcześniej Leon XIII: „Zło naprawi się przez powrót zarówno w życiu prywatnem jak i publicznem do Jezusa Chrystusa i chrześcijańskiego sposobu życia".[6]) A więc wewnętrzne, duchowe odrodzenie człowieka i społeczeństw jest tym pierwszym i nieodzownym warunkiem usunięcia zła naszych czasów. Z tego dobrze powinniśmy zdawać sobie sprawę.

Nie jest bynajmniej rzeczą przypadku powstawanie w tych warunkach nowoczesnej Akcji Katolickiej. Ona to bowiem ma podjąć rzucone z Wyżyn Stolicy Apostolskiej hasło powszechnego odrodzenia i roznieść Chrystusa Zbawcę po świecie, tam wszędzie, skąd go złość i przewrotność ludzka usunęła. Jej zadaniem jest przepoić życie jednostek i społeczeństw duchem Chrystusowym twórczym i zachowującym; ona ma przywrócić należny szacunek dawnym, nieprzemijającym wartościom i wyrobić w duszach przekonanie, że tylko na tych wartościach można wznosić bezpiecznie wszelkie budowle.

Zadanie to jest wielkie i wymaga niemałego wyrobienia tych, którzy podejmą jego wykonanie. Ci też najpierwsi zrozumieć powinni, że „akcja ta... nie jest tylko zewnętrzna, materjalna, lecz duchowa; nie jest ziemska, lecz nadprzyrodzona."[7]) I dlatego do jej wykonania niezbędne są również nadprzyrodzone środki.

Jest to rzeczą ze wszechmiar zrozumiałą, że skoro Akcja Katolicka chce być narzędziem w rękach Boga i Kościoła w odrodzeniu świata — to musi być narzędziem dostosowanem do pracy, jaką ma wykonać. Inaczej narzędzie to będzie bezużyteczne.

Stąd też od wykonawców Akcji Katolickiej domaga się Kościół najpierw uświadomienia w sprawach wiary i religji. „By odnowić wszystko w Chrystusie — mówił Pius X — niezbędnem jest prze-

3) Enc. „Inscrutabili" j. w.
4) Enc. „Aeterni Patris" z dn. 4.VIII.1879 r.
5) Pius XI — List Ap. „I disordini" do Episk. wł. z dn. 6.VIII.1922 r.
6) Enc. „Exeunte iam anno" z dn. 25.XII.1888 r.
7) Pius XI — List „Quae nobis" do kard. Bertrama z dn. 13.XI.1928 r.

dewszystkiem poznanie nauki Chrystusa."[8]) A dalej każdy apostoł Akcji Katolickiej odznaczać się powinien głęboką, czystą, nieugiętą i czynną wiarą. „Od nas zjednoczonych dla rozwoju sprawy katolickiej, — pisał już Benedykt XV — domaga się Kościół więcej niż trawienia czasu na zagadnieniach, które nikomu nie przynoszą korzyści."[9]) Wynika stąd jasno, że my powinniśmy się wybitnie różnić od tych, którzy inne niż my zakładają sobie cele.

Tak wybitnie różnić się też powinny i nasze stowarzyszenia, przez żywą praktykę życia wewnętrznego, co więcej — życia nadprzyrodzonego. Stąd nie świadczy dobrze o stowarzyszeniu, jeżeli potrafi ono w ciągu roku urządzić około 20 różnego rodzaju imprez, a wśród tych zaledwie raz może zorganizuje wspólną komunję św. Czy można mówić o dobrym duchu w takiej organizacji i wogóle o Akcji Katolickiej, gdy Ojciec św. jako warunek jej powodzenia stawia coraz to pobożniejsze i głębsze czerpanie z Eucharystji i Jej natchnienia? Wiadomo nam dobrze, że organizacja, która na pierwszy plan nie wysunęła życia wewnętrznego nie żyje a wegetuje na wzór tych licznych czysto świeckich organizacyj, które nie wiedzą co z sobą zrobić. Taki niestety sąd należałoby wydać o niejednem z naszych katolickich zrzeszeń. Przedstawienia, akademje, wieczornice, zabawy taneczne, sport czy inne tego rodzaju rozrywki — oto cała ich działalność, trwająca zazwyczaj tak długo, dopóki trwają odpowiednie środki materjalne. Niech tylko jednak braknie ich, a wnet i cała organizacja zamiera.

Zdarza się to u starszych, szczególnie jednak taki los grozi organizacjom młodzieżowym. Dlatego to Ojciec św. Pius X, w przemówieniu do młodzieży katolickiej ostrzega: „Zalecajcie gorąco młodzieży waszych kółek, by zgodnie z nauką apostoła nie pragnęli dostrajać się do ducha czasu, lecz raczej czas zmienić świętobliwością swego życia". Kto choć raz miał sposobność widzieć młodzież katolicką, rozgrywającą mecz piłki nożnej akurat w czasie uroczystego nabożeństwa ku czci Chrystusa Króla i to w roku jubileuszowym — ten w całej pełni doceni wartość tego ostrzeżenia, choć przekona się zarazem, jak ono jest jeszcze mało znane. I tak powiedzieć można w wielu wypadkach.

Stusznie też wielcy Papieże ostatnich czasów tak gorąco polecają organizacjom katolickim pielęgnowanie tych duchowych środków, zabezpieczających je od zeświecczenia i upadku. Modlitwa, czytanie Pisma św., rekolekcje i t. p. oto drogi do urobienia dusz i skutecznego apostolstwa.

I nie dlatego poleca się te środki, by z katolickich organizacyj uczynić zamknięte w sobie bractwa, ale wprost z tego głębokiego

---

8) Przemowa do pielgrz. toskańskich z dn. 12.X.1908 r.

9) Enc. „Ad beatissimi" z dn. 1.XI.1934 r.

przekonania, że tylko człowiek wewnętrznie ukształcony potrafi urabiać odpowiednio świat. To dopiero bowiem jest źródłem dobrego przykładu, gwarancją wartości rodzin, to dopiero rokuje pełne powodzenie Akcji Katolickiej.

O tem pamiętać powinniśmy zawsze, a zwłaszcza winniśmy przypomnieć to sobie w bieżącym roku, w którym trwający Jubileusz Odkupienia jest wołaniem do życia wewnętrznego i duchowego Odrodzenia społeczeństwa. A więc tedy „Ku Jezusowi Chrystusowi, Panu naszemu, zwróćmy oczy swe i serca. On bowiem, będąc prawdą, pouczył nas, w co wierzyć winniśmy, a jako jest życiem i drogą, dał nam życiem swojem najdoskonalszy przykład, jak winniśmy wieść życie z godnością i dążyć wytrwale do dobra ostatecznego”.[10])

Statuty źródłem wiedzy praktycznej.

Z chwilą ukazania się nowych statutów dla Akcji Katolickiej wyraziliśmy w lipcowym numerze „Czynu Katolickiego” nadzieję, że odtąd zniknie już z pewnością wszelka niepewność i niezdecydowanie w działaniu, a rozpocznie się planowa pod kazdym względem i świadoma tak celu jak i dróg do niego praca.

Upłynęło już od tej chwili sporo czasu, a mimo to wciąż jednak jeszcze można spotkać się a dawnemi niedomaganiami w tej dziedzinie. Wciąż jeszcze trafiaja się oddziały, które nie wiedzą jak się zorganizować, ani też jak zabrać się do pracy.

Jeżeli weźmie się pod uwagę, że prawie zawsze w podobnych wypadkach stwierdzić można liczne objawy dobrej i chętnej woli do pracy, wtedy nie pozostaje nic innego, jak przypisanie wspomnianych niedomagań zupełnej nieznajomości dzieł pomocniczych z zakresu Akcji Katolickiej, a przedewszystkiem obowiązujących organizacje A. K. statutów.

Jesteśmy mocno przekonani, że z chwilą zapoznania się zwłaszcza kierowników AK. dobrze ze statutami — wiele potrafi zmienić się na lepsze.

Przed niedawnym czasem ukazały się w „Niedzieli” trzy artykuły, a mianowicie w nr. 35 z dnia 2.IX br. — „Akcja Katolicka w Polsce wobec nowych statutów”, w nr. 39 z dn. 30.IX — „Zadania A. K. w Polsce” i w nr. 43 z dn. 28 X — „Drogi A. K. w Polsce” — w których podano krótko kilka uwag, w związku z postanowieniami statutów.

Okazuje się z tych uwag jasno, że statuty w istocie spełnić mogą rolę kopalni tematów, które przedyskutowane na zebraniach staną się źródłem poważnej inicjatywy do pracy, a przedewszystkiem środkiem do uświadomienia w sprawach A.K. Stąd też ponownie tak

10) Leon XIII. Enc. „Officio sacctissimo“ do Episk. baw. z dn. 22.XII.1887 r.

kierownictwom oddziałów jak i członkom zarządów P. A. K. usilnie polecamy zajęcie się gruntownem studjum statutów.

Przy tej okazji nie można się powstrzymać od zwrócenia uwagi kiarowników A. K. na dwa główne dzieła pomocnicze, które choć wydane zostały dość dawno, mało są jednak jeszcze znane i wykorzystane. Mamy tu na myśli dzieło dwutomowe ks. Brossa p.t. „Akcja Katolicka według orzeczeń Stolicy Apostolskiej" (Książnica A.K. № 5, 2 tomy, stron 230 plus 256, cena 12 zł.) oraz ks. L. Civardi'ego „Podręcznik A. K." I Zasady. (wyd. j. w. Nr. 18, str. 274, cena zł. 6.50).

Pierwsza z tych książek podaje w ośmiu działach umiętnie wybrane i ułożone według treści wyjątki z pism Stolicy Apostolskiej o A. K., mogące posłużyć za materjały do odczytów zarówno jak i kazań i t. p. przemówień. W drugiej znajdujemy ujętą w dziesięciu rozdziałach całość wiadomości o A. K., które pozwalają określić jasno stanowisko A. K. wobec wszystkich innych organizacyj tak katolickich jak i świeckich. Z tych racyj obie książki gorąco polecamy.

W sprawie okólnika organizacyjnego.

Skarżą się nieraz Zarządy P.A.K. oraz Kierownictwa Oddziałów, że nie otrzymują wcale okólnika „Czynu Katolickiego". W innych wypadkach okólnik ten dochodzi do rąk pewnych tylko osób, a reszta członków Zarządów niema możności zapoznania się z jego treścią.

W związku z tem wyjaśniamy, że okólnik czytać powinni wszyscy członkowie Zarządów i Kierownictw, aby wszyscy zarówno byli poinformowani o wskazaniach D. I. A. K. czy swych stowarzyszeń.

Prezesi i prezeski powinni zwracać na to pilną uwagę i dla kontroli notować np. na III stronie okładki, kto i kiedy czytał okólnik. Ze względu na pożyteczny w wielu wypadkach dla przyszłości materjał zawarty w „Czynie K." — należy roczniki tegoż starannie przechowywać wśród aktów Zarządu P. A. K. i Oddziałów.

Przypominamy również, że zasadniczo wysyłamy „Czyn K." pod adresem Cz. Ks. Proboszczów, Zarządów P. A. K., Kierownictw K. S. Mężów i K. S. Kobiet oraz Pań Miłosierdzia. Przy okazji prosimy o jaknajrychlejsze wpłacenie prenumeraty za ubiegły czas.

Stanowisko Zarządów P. A. K. wobec statutów.

Ponieważ w nowych statutach A.K. nie są uwzględniane normy organizacyjne Zarządu P.A.K., przeto w kilku wypadkach stało się to powodem do mniemania, że nowe statuty znoszą istnienie tych Zarządów.

Zainterpelowani w tej sprawie wyjaśniamy, że statuty dlatego nie wspominają nic o zarządach P. A. K., iż wogóle omawiają tylko

organizację i działalność t. zw. akcji specjalnej, t. j. czterech kolumn organizacyjnych A. K. Istnienie tych kolumn w formie organizacyj opiera się zarówno na prawie kościelnem, jak i prawie państwowem. Dlatego też stowarzyszenia A. K. muszą być rejestrowane i działać ściśle według przepisów odnośnych ustaw. P. A. K. nie jest stowarzyszeniem ale instytucją kościelną, powołaną do życia przez władze kościelne zgodnie z postanowieniami prawa kanonicznego i konkordatu. Z tej przyczyny i Zarząd P.A.K. nie wymaga rejestracji u władz administracyjnych.

Postanowienia o organizacji i działalności P. A. K. zawarte są w regulaminie P. A. K., wydanym zgodnie z § 19 Statutu Konstytucyjnego A.P. w Polsce. (zobacz broszurę: „Statut Konstytucyjny i Regulaminy Akcji Katolickiej w Polsce" wyd. książnicy A.K. № 8, str. 26, cena 70 gr.) Statut ten i Regulaminy mimo wydania statutów dla A.K. specjalnej obowiązują nadal t. zw. akcję ogólną, wraz z instytucjami powołanemi do jej wykonywania. (Uwagi o P.A.K. patrz w „Czynie K." № 1 — str. 7, oraz № 3, str. 5 i nast.)

O mianowanie prezesów P. A. K.

W celu usprawnienia działalności A. K. na drodze większej koordynacji wysiłków poszczególnych kolumn organizacyjnych zarządzamy, aby Przew. Księża Asystenci P. A. K. dokonali w pozostałych miesiącach bieżącego roku wyboru i przedstawili do nominacji D. I. A. K. kandydata na stanowisko prezesa P. A. K. w tych miejscowościach, gdzie jeszcze takich prezesów niema.

Wobec konieczności ujednostajnienia organizacji A.K. w diecezji nie należy nawet czekać z wyborem, aż powstaną wszystkie cztery oddziały Stowarzyszeń, ale gdyby w parafji istniały choćby dwa tylko oddziały — wyboru tego należy dokonać.

Według art. 17 Statutu Konstytucyjnego A. K. „Prezesem Parafjalnej A. K. jest zaproponowany przez Proboszcza wybitny katolik, upatrzony zwyczajnie z pośród prezesów organizacyj katolickich, a zatwierdzony na trzy lata przez Diec. Instytut A.K." Jak można wyrozumieć słowo „zwyczajnie" zdaje się dopuszczać również podanie do nominacji kandydatów z poza grona prezesów organizacyj katolickich. Zaproszenie do pracy katolickiej takiego kandydata należy do Asystenta Kościelnego P. A. K.

Przy nadsyłaniu nazwisk kandydatów D. I. A. K. prosi zarazem o podawanie obok dokładnego imienia i nazwiska oraz adresu kandydata także i jego wieku, jak i stanowiska społecznego.

W sprawie przynależności do partyj politycznych.

Jakkolwiek A. K. grupuje katolików bez różnicy przekonań politycznych — to jednak sama żadnej określonej polityki nie uprawia.

Wyraźnie ten apolityczny charakter A. K. podkreśla art. 3. statutów stowarzyszeń Akcji Katolickiej, gdzie jest powiedziane, że: „Stowarzyszenie stoi poza i ponad partjami politycznemi".

W związku z tem wyjaśniamy, że ani członkowie Zarządów Stowarzyszeń, ani członkowie kierownictw Oddziałów nie powinni zajmować kierowniczych stanowisk w partjach politycznych.

Równocześnie zaznaczamy, że niedozwolone jest noszenie przy mundurach organizacyj politycznych odznak Akcji Katolickiej, jak również noszenie odznak organizacyj politycznych obok odznak Akcji Katolickiej.

Filmy katolickie.

Sekretarjat Generalny Ligi Katolickiej w Katowicach donosi nam, że rozporządza obecnie kilku filmami religijnemi i obyczajowemi i wypożycza je na dogodnych warunkach, jednak bez aparatów.

Oddziały, które zechciałyby wypożyczyć filmy zechcą zwracać się bezpośrednio pod adresem Sekretarjatu Generalnego Ligi Katolickiej w Katowicach, ul. Marsz. Piłsudskiego 58.

Kursy instrukcyjne w Częstochowie.

Pragnąc wyszkolić zastęp świadomych pracowników w Akcji Katolickiej — Diec. Instytut organizuje w listopadzie dwa kursy instrukcyjne, przy dużym nakładzie starań i środków.

Niestety dotąd jeszcze wiele parafij nie odpowiedziało wcale na nasze odezwy i nie nadesłało swoich kandydatów, jakkolwiek niewątpliwie doceniają w pełni znaczenie tych kursów. Sądząc, że jedynie zapomnienie lub niedoręczenie odezwy i programu nie pozwoliło tym parafjom skorzystać z okazji ogłaszamy, że można jeszcze do dnia 10 listopada nadsyłać kandydatów na kurs II.

Lista kandydatów na kursy instrukcyjne.

W końcu ub. m. D. I. A. K. rozesłał do Przew. Ks. Ks. Asystentów listy z wykazem kandydatów na kursy instr. w Częstochowie. Licząc się z możliwością zaginięcia tych listów w drodze — najważniejsze wyjątki z nich zamieszczamy w „Czynie K."

Niżej podajemy listę kandydatów przyjętych na kursy instrukcyjne w Częstochowie z uwzględnieniem podziału zgłoszeń na dwa terminy. Kandydaci przyjęci na I kurs mają się stawić w Częstochochowie, ul. św. Barbary 43 w sobotę 10 listopada przed godziną 7 wieczorem najpóźniej; przyjęci na drugi kurs — w sobotę 24 listopada o tej samej godzinie. Przypominamy przytem uprzejmie, że mieszkanie i utrzymanie otrzymują kandydaci bezpłatnie, sami natomiast pokrywają koszta podróży. Przed rozpoczęciem kursu zaopatrzyć się powinni zaś w swiadczenia od swego ks. Proboszcza oraz w pa-

pier i ołówek do notowania, jak również mydło, ręcznik, pastę do obuwia i t. p.

Odnośnie do kandydatek zwracamy uwagę, że ze względów praktycznych *przydzieliliśmy je wszystkie na kurs drugi* z tem, że *do Częstochowy przyjeżdżają wieczorem 27 listopada* (po rekolekcjach dla mężczyzn) *pozostają natomiast po zakończeniu kursu* t. j. od 2 do 5 grudnia w celu uzupełnienia kursu specjalnemi rekolekcjami dla kobiet. Kandydaci winni się stawić na kurs w wyznaczonych terminach. Oddzielnych zawiadomień pod adresem kandydatów wysyłać już nie będziemy.

Przyjęci kandydaci na I kurs.

Radostów — S. Galiński, Rędziny — A. Radecki, Chotów — J. Chudy, Kamienica Pol. — B. Goldstain, Maluszyn — J. Berg, Czastary — S. Szymczak i W, Lipieta, Bęczkowice — S. Witkowski, Mykanów — J. Brewczyński, Zajączki -- L. Wieczorek, Chełmo — A. Kaczmarek, Dzietrzkowice — J. Lipieta i F. Zysis, Poręba Mrz. — M. Wołongiewicz i S. Przybyła, Lututów — B. Bartecki, Biała Ostrz. — S. Fryta i J. Kus, Naramice — Z. Łubieński i T. Stojecki, Rząśnia — Fr. Kałużny, Mstów — L. Wilczyński, Radziechowice — T. Soska i W. Olczyk, Dąbrowa Zielona — K. Kaczmarek, Dąbrowa Górnicza — T. Baranowski, Łazy — T. Smogorzewski i R. Głód, Kamińsk — S. Dukowicz, Działoszyn — J Jaśko, Przystajń — A. Jędrzejewski, Starcza — W. Kołton i W. Szyja, Poczesna — W. Lang, Dmenin — M. Banaszczyk, Czajków — S. Zapolny, Rozprza — A. Buczek, Garnek — J. Lechnaty i J. Miry, Łagisza — K. Katolik, Mrzygłód — F. Maj, i J Wielgos, Żytno — D. Pańtak, Niegowonice — S. Sciślicki i J. Królik, Kłomnice — A. Karasiński, Wieluń — B. Kolebach, Sulmierzyce — A. Kowalski, Ręczno — A Smuga.

Przyjęci kandydaci na II kurs.

Mokrsko — P. Preś, Dobryszyce — J. Zaborowski, Danków — J. Patorski i A. Heizler, Koziegłówki — A. Kupiecha, Bobrowniki — S. Kubański, Sielec Stary — E. Girek, Kalej — G. Hiller, Borzykowa — S. Sosnowski i J. Krajewska, Niegowonice — P. Kozalski, Kobiele Wielkie — J, Kleszczewski, Kamienica Pol. — J. Jagodzińska i F. Mikołajczykowa, Beczkowice — Z. Krupowa, Mykanów — W. Kluzowa, Porąbka — A. Trząskowa, Milowice — M. Michalska, Mstów — Hereżniakówna, Radziechowice — H. Szyszkowska, Żytno — Z. Siemieńska, Zagórze — S. Bogacka, Sulmierzyce — L. Kobyłecka, Sosnowiec — Jastrzębska i J. Mieszalska, Choroń — K. Bereszko.

Dzieło o Cudownym Obrazie M. B. Częstochowskiej.

Składnica D.I.A.K. posiada do rozsprzedaży cenną pracę Dr. M. Skrudlika p. t. „Cudowny Obraz Matki Boskiej Częstochowskiej".

(Wyd. Tow. popierania kultury regjonalnej — Częstochowa, str. 83 plus 87 ilustracyj na kredowym papierze).

Znany i ceniony autor w dziele tem, opartem na obszernej bibljografji i własnych studjach przedstawił wyniki badań odnośnie do sławniejszych obrazów Matki Boskiej, oraz zwłaszcza nad Obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej. Nie wdając się w głębszą ocenę dzieła — polecamy je wszystkim interesującym się poruszonemi w niem zagadnieniami, nadmieniając, że przy starannem wydaniu książki odstąpić ją możemy po bardzo przystępnej cenie.

Pielgrzymki do Ziemi Św. i do Rzymu.

Diec. Instytut A. K. w Łodzi organizuje dwie popularne pielgrzymki: na Boże Narodzenie do Ziemi św. — od 18 grudnia do 3 stycznia za zł. 750, oraz na święto Trzech Króli do Rzymu — od 3 stycznia r. p. do 13 stycznia za zł. 425. Bliższych informacyj udziela D. I. A. K. Łódź, ul. ks. Skorupki 1a.

Liga katolicka w Katowicach urządza w dniach od 21 grudnia do 3 stycznia r. p. pielgrzymkę do Rzymu i okolic. Koszta od 770 do 795 zł. Informacyj udziela Liga Katol. w Katowicach, ul. Marsz. Piłsudskiego 58.

Zebranie Zarządu Parafjalnej Akcji Katolickiej w miesiącu **listopadzie**.

1. **Program pracy**. Ustalić program wspólnej pracy na miesiąc listopad. Zwrócić w nim uwagę na działalność wewnętrzną P.A.K. Odczytać artykuł z „Czynu Katol.". *Na właściwą drogę!* i w związku z nim ustalić główne wytyczne postępowania na przyszłość. Omówić sposób wygłaszania w oddziałach pogadanek liturgicznych. Pozatem w dalszym ciągu szerzyć propagandę dobrej prasy, zorganizować procesje jubileuszowe, jeśli ich jeszcze dotąd nie urządzano. W związku z przypadającemi w dniu 9 listopada imieninami Najd. Arcypasterza — omówić sposób urządzenia w oddziałach krótkich pogadanek o znaczeniu władzy biskupiej w Kościele.

2. **Święto Młodzieży**. W związku z przypadającem w dniu 18 listopada Świętem Młodzieży męskiej — zainteresować się zagadnieniem stanu młodzieży w parafji, udzielić swojej pomocy w przeprowadzaniu propagandy za wstępowaniem do K. S. M. poprzeć imprezy organizowane przez młodzież.

3. **Święto państwowe**. W dniu 11 listopada przypada 16-ta rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości narodowej i państwowej. Dzień ten jako dzień triumfu sprawiedliwości dziejowej i dowód Opatrzności Bożej nad naszym narodem winny uczcić odpowiednio

organizacje A. K. kierując się w ustalaniu programów obchodu tradycją lat poprzednich.

4. **Kronika P. A. K.** Zarząd P. A. K. jako główny organizator uroczystości ku czci Chrystusa Króla a czasem i Tygodnia Miłosierdzia — omówi na swem zebraniu dodatnie i ujemne strony obchodu, wytyczając w związku z tem odpowiednie normy postępowania w przyszłości. Przypominamy przy tej okazji, że organizatorzy powyższych uroczystości obowiązani są do nadesłania pod adresem Instytutu dokładnych sprawozdań z organizacji i przebiegu obchodów. Odpis sprawozdania wraz z dotyczącemi organizacji uroczystości aktami należy przechować w archiwum P. A. P.

KRONIKA.

Wizytacje. Dyrektor D.I.A.K. ks. J. Sobczyński dokonał we wrześniu wizytacyj A. K. w następujących parafjach: 1 września w Maluszynie; 2 — w Żytnie, 3 — w Gidlach, 4 — w Pławnie, 5 — w Zawadzie i Garnku.

W dniu 14 wrześmia wygłosił ks. Dyrektor referat na zebraniu K. S. Mężów w paraf. św. Rodziny i św. Zygmunta w Częstochowie.

Obchód święta Chrystusa Króla w Częstochowie. Obchód ten zorganizowany został staraniem D. I. A. K. Wykonaniem poszczególnych punktów programu zajęły się sekcje wyłonione z komitetu, utworzonego z przedstawicieli wszystkich organizacyj katolickich. W roku bieżącym główną część uroczystości t.j. nabożeństwo i pochód przesunięto na czas przedpołudniowy. Dało to możność wzięcia udziału w pochodzie liczniejszym rzeszom wiernych, młodzieży i wojsku. Akademja odbyła się w wypełnionej publicznością sali Katedralnej o godz. 6 p.p. Referat wygłosił dr. A. Bilik z Sosnowca, część muzyczną wykonała orkiestra wojskowa, przyjęta owacyjnie przez publiczność. Obszerne sprawozdanie z obchodu zawiera „Niedziela“ z dnia 11 listopada b.r.

P. A. K. w Sosnowcu. Ruchliwy Zarząd P. A. K. w par. Wniebowzięcia N. M. P. w Sosnowcu wykazuje w dalszym ciągu żywą inicjatywę. Jak informuje „Dodatek Parafjalny“ do „Niedzieli“ — zorganizowano kurs wykształcenia religijnego, obejmujący wykłady z dziedziny wiary i moralności. Wykłady odbywają się w każdy piątek, o godz. 19 m. 15.

Godnym zanotowania jest fakt urządzania przez poszczególne oddziały Kat. Stow. miesięcznych nabożeństw w intencji członków tych Stowarzyszeń.

W ostatnich czasach Zarząd P. A. K. zabrał się do powiększenia bibljoteki parafjalnej, drogą zbiórki wartościowych dzieł z dziedziny religijnej jaki beletrystyki. „Szczęść Boże“ w tych poczynaniach.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MĘŻÓW

Jak rozpocząć pracę w Oddziałach K. S. Mężów.

Zasadniczą czynnością Kierownictwa Oddziału powinno być zwołanie Kierownictwa (b. zarządu). Na zebraniu tym należy omówić termin zebrań ogólnych, posiedzeń kierownictwa oddziału, zaprowadzić

tam gdzie niema księgowość organizacyjną i przygotować plan pracy na najbliższy okres.

Kierownictwo Oddziału postarać się winno aby wszyscy członkowie poznali dokładnie zadania i cele naszej organizacji. Jasno o tych sprawach mówi art. 5 naszego statutu. Bez zrozumienia statutu i naszych zadań nie może być mowy o owocnej i ofiarnej pracy naszych członków. Należy więc postarać się aby statut nasz znali wszyscy nasi członkowie. Na każdem zebraniu ogólnem wyjaśnić szczegółowo bodaj jeden art. statutu a powoli poznamy całość naszych zagadnień i zrozumiemy ogrom zadań jakie leżą przed nami jako organizacją świeckich apostołów. Poza wyjaśnieniem statutu na zebraniach powinny być wygłaszane krótkie referaty, treść których, winna zazębiać się z życiem. Wiele aktualnych spraw omawia pismo „Na Wyżyny", które ma być pismem naszej organizacji na całą Polskę. Okazowe egzemplarze tego pisma wysyłamy do wszystkich Oddziałów i polecamy zaprenumerować je wprost w administracji — Warszawa, ul. Senatorska 31 m. 15. Konto P. K. O. 15.671.

Fundusze. Stałym źródłem dla kasy Oddziałów Katolickiego Stowarzyszenia Mężów muszą być składki członków.

Zebranie ogólne K. S. Mężów w listopadzie.

Kierownictwo Oddziału Katolickiego Stowarzyszenia Mężów na zebraniu swojem powinno przygotować porządek zebrania ogólnego:

1. Zagajenie i modlitwa.
2. Sprawdzenie obecności członków.
3. Odczytanie protokółu z poprzedniego zebrania.
4. Referat i dyskusja.
5. Wyjaśnienie statutu.
6. Sprawy organizacyjne.
7. Komunikaty Kierownictwa.
8. Wolne głosy i wnioski.
9) Zakończenie — hymn „My chcemy Boga".

Na zebranie to zaprosić jako gości niestowarzyszonych.

Legitymacje członkowskie. Z dniem 1 stycznia 1935 roku zostaną wprowadzone nowe legitymacje członkowskie. Legitymacje te w cenie 3 gr. za sztukę nabywać będzie można w składnicy D.I.A.K.

Deklaracje członków. Nowych członków przyjmować należy na podstawie t. zw. deklaracji czonkowskiej. Deklaracja taka zobowiązywać będzie nowoprzyjętego członka do sumiennego wykonywania obowiązków przyjętych dobrowolnie na siebie. Deklaracje te można zamawiać również w składnicy D.I.A.K.

Pieczątki. Pieczątki zamawiać prosimy w Katolickiem Stowarzyszeniu Młodzieży — Częstochowa, ul. Najśw. Marji Panny 64

przesyłając odrazu gotówkę zł. 1.10 za sztukę plus koszta przesyłki.

Składki. Stosownie do uchwały Zjazdu Delegowanych przypominamy o nadsyłaniu pod adresem Katolickiego Stowarzyszenia Mężów składki Stowarzyszeniowej za rok 1934.

Święto Młodzieży. Oddziały Katolickiego Stowarzyszenia Mężów powinny wziąć gremjalny udział w Święcie Młodzieży i w ten sposób zaakcentować współpracę z Katolickiem Stowarzyszeniem Młodzieży.

Uroczystości narodowe w listopadzie. W miesiącu tym naród polski obchodzi dwie uroczystości: święto odzyskania niepodległości i rocznicę powstania listopadowego. Pamiętajmy o godnym uczczeniu tych rocznic.

Kronika. W miesiącu październiku odbyły się rekolekcje zamknięte i dni społeczne dla K. S. M. z dekanatu Gorzkowickiego, Radomszczańskiego, Brzeźnickiego i Gidelskiego w Radomsku, Zawierciańskiego i Żareckiego w Leśniowie, Częstochowskiego, Mstowskiego i Kłobuckiego w Częstochowie. Kursa trwały po 1 tygodniu. Kursa te przeprowadził osobiście Sekretarz Generalny Ks. Mgr. Z. Lipa.

Wizytacja oddziałów K. S. M. Odbywając wizytację oddziałów młodzieży instruktor Niełacny odwiedzi również w podanych niżej terminach Oddziały K. S. Mężów:

Listopad. Czastary — 4, Radostów — 5, Zdżary — 6 Mieleszyn — 7, Bolesławiec — 8, Wójcin — 9, Łubnice — 10, Dzietrzkowice — 11, Chotów — 12, Wieluń —14, Krzyworzeka — 15, Mokrsko — 16, Komorniki — 17, Przedmość – 18, Praszka — 19, Zytniów — 20, Jaworzno — 21, Rudniki — 22, Dzietrzniki — 23, Pątnów — 24, Mierzyce — 25, Działoszyn — 26, Siemkowice — 27, Kiełczygłów — 28, Radoszewice — 29, Osjaków — 30.

Grudzień. Konopnica — 1, Rudlice — 2, Czarnożyły — 3, Wieluń — 4, Ruda — 5, Wierzchlas — 6, Raczyn — 7, Biała Ostrz. — 8, Naramice — 10, Walichnowy — 11, Sokolniki — 12, Ochędzyn — 13, Galewice — 15, Węglewice — 16, Cieszęcin — 17, Wieruszów — 18, Kraszewice — 19, Czajków — 20.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE KOBIET

KOMUNIKATY.

Pieczątki. Przypominamy, że czas już zamawiać odpowiednie pieczątki dla oddziałów K.S.K. Obecnie mamy możność dokonać zamówienia po niskich cenach. Późniejsze obstalunki będą się kalkulowały drożej.

Wpłacać należności tak D.I.A.K. jak i Stow. K.K. Czas opłacić prenumeratę za „Czyn K." Pamiętajmy, że każdy miesiąc zwiększa

sumę należności, którą coraz trudniej Oddziałom regulować. A więc skarbniczki bądzcie punktualne!

Rekolekcje. Członkinie Oddziałów K.S.K. niech zwrócą uwagę na terminy rekolekcyj zamkniętych w Częstochowie, a mianowicie od 2 — 5 grudnia — dla niewiast; od 5 — 9 grud. — dla panien i od 10 — 14 dla pań z inteligencji. Polecamy szczególnie rekolekcje od 2 — 5 grudnia, które będą przeprowadzone całkowicie pod kątem A.K. a przeznaczone będą również dla uczestniczek Kursów instrukcyjnych A. K.

Zebranie plenarne Oddziału K.S.K. w listopadzie.

1. Zagajenie i modlitwa;
2. Odczytanie protokółu z poprzedniego zebrania;
3. Odczytanie artykułu z „Czynu K." p. t. „Na właściwą drogę" i dyskusja na temat: jak należy prowadzić pracę w oddziale, aby ona była w pełni realizacją haseł Akcji Katolickiej.
4. Krótki referat w związku z obchodem rocznicy niepodległości i powstania listopadowego, p. t. Co winniśmy Ojczyźnie?
5. Sprawy bieżące: tu prezeska Oddziału zda sprawozdanie z obrad Zarządu P. A. K. oraz poda do wiadomości ustalone na zebraniu kierownictwa komunikaty.
6. Wolne wnioski;
7. Zakończenie — modlitwa.

UWAGA! Przed zebraniem plenarnem zbierze się kierownictwo Oddziału i ułoży szczegółowy program zebrania. Na zebraniu tem należy przedewszystkiem uważnie niniejszy numer „Czynu K." przejrzeć i według zawartych w nim wskazówek ułożyć program pracy w listopadzie. Ze względu na koniec roku zastanawiac się już teraz nad programem lokalnym na rok przyszły.

KRONIKA.

Wizytacje. Sekretarka Gen. K.S.K. dokonała ostatnio wizytacji Oddziałów K. S. K. w następujących parafjach: we wrześniu dn. 9 w Rakowie, 10 — w Poczesnej, 11 — w Kamienicy Polskiej, 12 — w Koziegłowach, 13 — w Koziegłówkach, 14 — w Siewierzu, 15 — w Wojkowicach Kość., 16 — w Chruszczobrodzie W Październiku: 2 — w Będzinie, 3 — w Sielcu Starym, 4 — w Sielcu Nowym 5 — w Pogoni, 6 — w Niwce, 7 — w Sosnowcu, 21 w par. św. Rodziny w Częstochowie, (referat na zebraniu), 22 w Borownie, 23 w Kruszynie, 24 w Radomsku, 25 w Kamieńsku, 26 w Gomunicach, 27 w Dobryszycach, 28 w Dobryszycach (referat podczas akademji Chrystusa Króla), 29 w Kleszczowie, 30 w Sulmierzycach, 31 w Brzeźnicy 1 listopada w Radziechowicach.

Zebranie Zarządu K. S. K. odbyło się w Częstochowie w dniu 29-go września b. r.

REFERAT REKOLEKCYJ ZAMKNIĘTYCH

Do Przew. Ks. Ks. Asystentów.

Uprzejmie prosimy Przew. Ks.Ks. Asystentów o podanie z ambony do publicznej wiadomości następujących terminów rekolekcyjnych, jak również o stałe informowanie wiernych o ruchu rekolekcyjnym.

Gdzie odprawić rekolekcje zamkięte?

W Domu Rekolekcyjnym w Częstochowie, ul. św. Barbary 43:

Dla Matek i Młodzieży żeńskiej od 5 — 9 listopada.

Dla Niewiast od 2 — 5 grudnia.

Dla Panien od 5 — 9 grudnia.

Dla Pań z inteligencji od 10 — 14 grudnia.

Dla Nauczycielek od 8 — 12 stycznia 1935 r.

UWAGA! Ogłoszona poprzednio serja „dla niewiast" od 19 do 23 listopada zostaje złączona z serją dla uczestniczek kursu instrukcyjnego od 2 — 5 grudnia. Początek rekolekcyj pierwszego dnia wieczorem, zakończenie ostatniego dnia rano.

CARITAS

KOMUNIKATY.

1. **Wskazania.** Stow. Pań. św. Winc. a Paulo poleca się na zebraniach zarządu i pań czynnych odczytywanie umieszczonych w dziale „Caritas" komunikatów, oraz artykułów treści dotyczącej pracy charytatywnej.

W tym miesiącu odczytać należy artykuł p. t. „Na czem polega praca Stow. Pań. św. Winc. a Paulo".

2. **Czasopisma charytatywne.** Uzupełniając wiadomości w tej sprawie zamieszczone w komunikatach z poprzedniego miesiąca informujemy, że *„Ruch Charytatywny"*, czasopismo poświęcone dobroczynności katolickiej wychodzi co miesiąc, nakładem Zw. Tow. Dobr. Caritas w Poznaniu (adres Adm.: Poznań, św. Marcina 8). Prenumerata wynosi kwartalnie 3 zł., półrocznie 6 zł., rocznie 12 zł.

Na 32 stronach każdego numeru znajdujemy liczne ciekawe i przystępnie ujęte artykuły, zazwyczaj powiązane z sobą ideowo tak, że każdy numer stanowi zamkniętą w sobie całość. Obok wiadomości, które przydać się mogą świeckim kierownikom stowarzyszeń charytatywnych znajdują się również artykuły nadające się jako niepośledni materjał kaznodziejski dla duszpasterzy. Z tych względów śmiało polecać można bliższe zapoznanie się z pismem. Redakcja na życzenie nadeśle niewątpliwie numery okazowe.

Inny charakter, bo raczej informacyjno-sprawozdawczy posiada organ Stow. Pań Mił. św. Wincentego, ukazujący się pod tytułem: „*W służbie miłości Boga i bliźniego*". Adres Red. i Adm.: Poznań, św. Marcina 8. Prenumerata rocznie wynosi 2 zł. Szkoda tylko, że pismo za mało uwzględnia dział wskazań praktycznych dla stowarzyszeń a zwłaszcza dla wiejskich, którym trudniej przychodzi wykazywanie własnej inicjatywy.

Na czem polega praca w Stow. Pań św. Winc. à Paulo.

Założyciel Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w licznych listach swoich i regulaminach, zestawił nam cenne i szczegółowe wskazówki, jak w Stow. pracować należy. Szczególnie polecał, aby nigdy nie tracić z oczu zasady, że Miłosierdzie jest nietylko środkiem do niesienia pomocy potrzebującym, ale zarazem i środkiem wyrobienia i pogłębienia duchowego dla dających; kładł więc wielki nacisk na pracę nad własnem udoskonaleniem i dążeniem do pełni życia wewnętrznego. Zgodnie z tą zasadą w dyplomie członków Stow. Pań Mił. wśród wyliczonych obowiązków czytamy zaraz na wstępie: *pracować wytrwale nad własnem uświętobliwieniem*. I czyż mogłoby być inaczej? Czyż Pani Miłosierdzia, która ma roztaczać moralną opiekę nad powierzonemi sobie rodzinami ubogich, która ma ich do Boga prowadzić, dając im takie warunki życia, aby dusze ich mogły się rozwinąć i z całą pełnią świadomości tem doskonalej dążyć ku Stwórcy, a także do normalnego zakończenia każdego życia ludzkiego t. j. do zjednoczenia się na wieki z Bogiem, czyż ta Pani Miłosierdzia mając przed sobą tak wzniosłe zadanie nie ma się starać przedewszystkiem o to, aby ją samą łączyły węzły coraz gorętszej miłości, aby miłość ta wzrastając z dniem każdym, stawała się coraz silniejszym bodźcem do wytrwałej pracy w służbie Tego, który powiedział: „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią"? — Czyż my, które mamy nieść promienie światła i pociechy do nędznych, smutnych, często pełnych rozpaczy ognisk rodzinnych, nie musimy same być tak przepełnione miłością Jezusa, aby stać się w Jego ręku tem uległem i pokornem narzędziem, nie stawiającem najmniejszej nawet przeszkody w promieniowaniu i działaniu Jego Miłości i Dobroci?

Z tego względu wielką pomocą a zarazem i obowiązkiem jest odwiedzanie Najśw. Sakramentu, lub przynajmniej krótka modlitwa w domu przed pójściem do ubogich, dla wzbudzenia w sobie tego aktu wiary, że odwiedzanie osobiste P. Jezusa utajonego pod postacią chleba i odwiedzanie Go w osobach ubogich, są aktami równemi sobie pod względem ich wartości. — Traktując więc z tego punktu widzenia nasze wizyty u ubogich przedstawią się nam one w zupełnie innem świetle — Bożem.

Samo odwiedzanie ubogich powinno mieć charakter wysoce religijny; ubogich należy traktować ze czcią i uszanowaniem, jako członków mistycznego ciała P. Jezusa. Stąd też rozmowa z nimi powinna być serdeczna, życzliwa, dla pozyskania sobie zaufania ubogich.

W odwiedzaniu ubogich wykluczony musi być wszelki nieuzasadniony pośpiech, jako oznaczający pewne lekceważenie ubogich. — Dodając do tego uwagę św. Wincentego zawartą w regulaminie pierwszych Pań Miłosierdzia: „aby odwiedziny rozpocząć zawsze od tych, którzy nie są samotni, a skończyć u samotnych, aby móc z nimi dłużej pozostać”, mamy tak szczegółowe i wyraźne wskazówki, że wszelkie komentarze są niepotrzebne, a to czego brakuje, wypełni prywatna inicjatywa każdej z pań, jej poświęcenie, miłość ubogich i ukochanie celów i pracy naszego Stowarzyszenia.

Zwróciwszy uwagę na moralne stosunki odwiedzanych przez nas ubogich, upewniwszy się o legalności związku małżeńskiego, o wypełnianiu przez nich praktyk religijnych i t. d. przejdźmy do omawiania potrzeb materjalnych, pamiętając o tem, że głód i nędza, ciężka walka o kawałek chleba tak absorbują wszelkie władze i siły tych biednych ludzi, że zamykają ich dusze przed ożywczem działaniem łaski Bożej, doprowadzając ich często do rozpaczy. Św. Wincenty, ten mądry organizator i znawca dusz ludzkich nie bez głębszej przyczyny postawił członkom Stow. Pań. Mił. obowiązek zanoszenia ubogim bonów żywnościowych co tydzień. Dużo łatwiejszym jest nawiązanie stosunków z ubogimi, gdy się im przynosi jakąś pomoc materjalną, a także gdy się przychodzi często, co tydzień, możliwie o różnych porach dnia, aby dokładnie wiedzieć o wszystkiem co się u nich dzieje. Unikać należy o ile możności zapomóg pieniężnych, jeżeli zaś zachodzi konieczna potrzeba zapłacenia czynszu za mieszkanie, czy uregulowanie jakiegoś długu w sklepie, czy coś podobnego, to starać się załatwić to samej, aby mieć pewność, że pieniądze udzielone przez Stow. zostały zużyte zgodnie ze swojem przeznaczeniem.

Poza stosunkami materjalnemi i moralnemi trzeba zwracać pilną uwagę na zdrowie i higienę, co ze względu na tak bardzo rozpowszechnioną gruźlicę i inne choroby jest koniecznem. Najlepiej w takich wypadkach wejść w porozumienie z osobami fachowemi lub ewentualnie z towarzystwem przeciwgruźliczem i działającemi ośrodkami zdrowia. — Nie należy jednak odsuwać się od chorych, pomijając wypadki chorób zakaźnych, lecz przeciwnie otaczać ich jaknajwiększem staraniem i troskliwością, pamiętając o tem, że pierwszym celem Stow. Pań. Mił. była i jest właśnie opieka nad ubogimi chorymi.

Wydawca: Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej. Redaktor: Ks. Stanisław Gałązka

Polskie Zakł. Graf. w Częstochowie, Biegańskiego 10, Tel. 15-93.